

Enklere, mindre, bedre

Regjeringens strategi for en enklere hverdag for næringslivet 2026–2029

Regjeringen vil gjøre hverdagen enklere for virksomheter over hele landet. Næringslivet skal få bruke mer tid på verdiskaping og mindre tid på rapportering, dokumentasjon og unødvendig administrasjon. Forenkling er en av flere viktige drivere for konkurransekraften i Norge, på linje med kompetanse, teknologiutvikling og stabile rammevilkår. Oppsummert: Det skal bli enklere krav og enklere å gjøre rett. Virksomhetene skal få mindre rapportering og bedre tilsyn.

Strategien bygger på følgende hovedområder:

- 1 — Alle må bidra**
- 2 — Rapporteringsbyrden skal reduseres**
- 3 — Lettere rapportering gjennom digitalisering**
- 4 — Mindre rapportering ved regelendringer**
- 5 — Smartere tilsyn**
- 6 — Standardisering**

ALLE MÅ BIDRA

Forenkling er et felles mål som må prege hele forvaltningen – og næringslivet.

HVA ER PROBLEMET?

Alle departementer har ansvar for regelverk og rapporteringer som næringslivet må etterleve. Arbeidet må gjøres i det enkelte departement og etat – men etter felles metodikk og med felles mål.

HVA GJØR VI?

Departementene, etatene, kommunene og næringslivet har alle en rolle. Systemleverandører av fagsystemer er også sentrale partnere i arbeidet med automatiserte rapporteringsoppløsninger.

- > Departementene gjennomgår regelverk av betydning for næringslivet og vurderer forenklingsmuligheter.
- > Etatene moderniserer og digitaliserer egne prosesser, inkludert API-baserte løsninger for automatisert maskin-til-maskin-rapportering.
- > Kommunene oppfordres til å ta i bruk felles nasjonale digitale løsninger og standardisere søknadsprosesser og dokumentasjonskrav.
- > Næringslivet bidrar til digitalisering og automatisering ved å utvikle systemer som oppfyller myndighetenes krav, og ved å fremme konkrete forslag til forenkling.

«Forenkling er ikke ett departements ansvar – det er alles.»

RAPPORTERINGSBYRDEN SKAL REDUSERES

Hver time brukt på unødvendig rapportering, er en time tapt for verdiskaping.

HVA ER PROBLEMET?

Næringslivet rapporterer at byrdene øker. Enkelte krav kan medføre betydelig ressursbruk for virksomhetene, uten at nytten alltid er tydelig. Små virksomheter rammes særlig hardt – de bruker relativt sett mest ressurser på rapportering.

HVA GJØR VI?

Forenklingstiltak utvikles og gjennomføres i ansvarlig departement og etat, etter felles metodikk for identifisering, gevinstberegning, prioritering og måling av effekt.

- > Der byrder ikke står i forhold til nytten, bør de avvikles snarere enn bare forenkles.
- > Tilleggskrav ved implementering av EU-regelverk skal begrunnes og vurderes opp mot konsekvenser for konkurransekraft og markedsadgang.
- > Byrder som forplanter seg i verdikjeden gis særlig oppmerksomhet
- > Forslag fra næringslivet skal besvares og følges opp.

« Krav skal gi merverdi – ikke merarbeid.»

LETTERE RAPPORTERING GJENNOM DIGITALISERING

Den mest effektive rapporteringen går direkte fra fagsystem til myndighet.

HVA ER PROBLEMET?

Mange rapporteringer skjer fremdeles på papir eller i digitale skjemaer uten forhåndsutfylling. Det er ressurskrevende og unødvendig når bedriftene allerede har informasjonen i sine egne fagsystemer. Bedriftene vet dette. Vi vet dette. Nå gjør vi noe med det.

I tillegg opplever mange virksomheter at de blir bedt om å gi samme eller lignende opplysninger til ulike offentlige aktører. Informasjonen deles eller gjenbrukes ikke på tvers av etater og sektorer. Det gir merarbeid for næringslivet.

HVA GJØR VI?

Teknologien for å løse dette finnes; vi tar den i bruk. Basert på et målbilde kalt «Fra plikt til flyt» legger vi til rette for maskin-til-maskin-rapportering (M2M).

Vi legger til rette for økt gjenbruk av data, slik at virksomheter i størst mulig grad kun trenger å levere opplysninger én gang.

- > Digital M2M-rapportering er hovedmålet, det vil si at data går direkte fra bedriftens fagsystem til myndighetene og i sanntid der det er hensiktsmessig.
- > Skjemaer med forhåndsutfylling erstatter blanke skjemaer. Antall papirrapporteringer reduseres år for år.
- > Krav til digital bokføring og e-fakturerings og digitale virksomhetslommebøker innføres – dette er viktige byggesteiner for videre automatisering.
- > Samarbeidet med systemleverandører og brukere styrkes for å sikre at digitale fagsystemer bidrar til enklere hverdag og mer effektiv rapportering for næringslivet.
- > Enhetsregisteret er primærkilde og skal brukes av alle etater.
- > Oppgaveregisteret og Felles Datakatalog oppdateres for bedre oversikt, mer datadeling og måling av resultater.

«Den beste rapporten er den du slipper å lage.»

MINDRE RAPPORTERING VED REGELENDRINGER

Vi bygger nytt – og rydder samtidig.

HVA ER PROBLEMET?

Næringslivet møter stadig nye reguleringskrav uten at eksisterende krav fjernes. EØS-regelverket kan gi særnorske byrder dersom det gjennomføres strengere enn i EU. Små virksomheter kan bli uforholdsmessig berørt dersom regelverket er tilpasset større virksomheter.

HVA GJØR VI?

Regjeringen vil legge til rette for et enklere og mer næringsvennlig regelverk gjennom målrettede forenklinger og bedre reguleringspraksis.

- > Regjeringen vil legge fram en norsk «omnibus-pakke» som gir en samlet oversikt over regelverk der det kan være hensiktsmessig å innføre eller justere terskelverdier for rapporteringsplikt.
- > EØS-relevante forenklinger som vedtas i EU, skal vurderes og følges opp så raskt som mulig i Norge.
- > Regjeringen vil arbeide for å påvirke EUs regelutvikling tidlig i prosessen, slik at nye regler fremmer verdiskaping og konkurransekraft, samtidig som unødvendige byrder for norske bedrifter begrenses.

«Regelverket skal hjelpe virksomhetene fremover – ikke holde dem tilbake.»

BEDRE TILSYN

Tilsyn skal være risikobasert og treffe der behovet er størst.

HVA ER PROBLEMET?

Tilsynsmyndigheter ivaretar helse, miljø, sikkerhet og sikrer at virksomheter driver i tråd med lover og regler. Mange bedrifter opplever imidlertid omfanget av tilsyn som uforholdsmessig belastende, og setter spørsmålstegn ved hvorvidt det er foretatt en god nok risikovurdering i forkant av tilsynsaktiviteten.

HVA GJØR VI?

Tilda er den nasjonale samarbeidstjenesten for tilsynsmyndigheter. Den gjør at etater kan koordinere seg, utveksle tilsynsinformasjon og gjennomføre risikobaserte tilsyn. Mer risikobaserte tilsyn skal redusere kontrollbelastningen for virksomheter med god regelverksetterlevelse.

- > Tilsynene skal i størst mulig grad prioritere kontroll av virksomheter med høy risiko for lovbrudd. Bedrifter som over tid viser god etterlevelse av regelverket, bør kontrolleres sjeldnere.
- > Tilda skal bidra til en mer helhetlig og ensartet tilsynspraksis overfor næringslivet, og til å styrke koordineringen mellom tilsynene.
- > Der digital informasjon er tilstrekkelig, skal antall fysiske tilsynsbesøk reduseres.
- > Tilsynsmyndigheter og eierdepartementer skal prioritere utvikling av interne systemløsninger som muliggjør tilkobling mot Tilda.

« God etterlevelse skal møtes med mindre byrdefullt tilsyn »

STANDARDISERING

Standarder oversetter myndighetskrav til praktiske løsninger og reduserer både kostnader og usikkerhet for næringslivet.

HVA ER PROBLEMET?

Regelverket beskriver hva som skal oppnås, men ikke alltid hvordan. Uten standarder må virksomhetene finne egne løsninger, noe som gir unødvendige kostnader og hindrer samhandling. Nasjonale særkrav skaper dessuten handelsbarrierer og svekker konkurransekraften.

HVA GJØR VI?

Regjeringen vil fremme mer systematisk bruk av standarder for å gjøre regelverk enklere å forstå og etterleve. Standarder bidrar ikke bare til forenkling, men også til økt verdiskaping og konkurransekraft.

Når nytt regelverk utvikles, skal relevante parter involveres tidlig slik at standarder utvikles parallelt med regelverket og blir bedre tilpasset både regulatoriske behov og praktiske anvendelser.

- > Det skal legges til rette for tidlig dialog mellom myndigheter, næringsliv og standardiseringsorganisasjoner når nytt regelverk utvikles.
- > Europeiske og internasjonale standarder skal prioriteres fremfor nasjonale særkrav der dette er mulig.
- > Mer systematisk bruk av standarder skal fremmes som gjør regelverk enklere å forstå, etterleve og tilpasse til teknologisk utvikling.

«Standarder er både et forenklingsverktøy og en driver for produktivitet og konkurransekraft.»